

Weggaan en toch blijven

Van reflex naar reflectie

Symposium cultuursensitieve palliatieve zorg

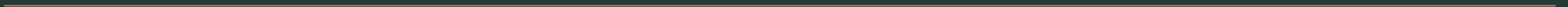
Geestelijk verzorgers:

Suat Erdemsoy

Amal Alouani

Wat roept deze titel
bij je op?

Wie wil jij erbij?

Stel dat je ongeneeslijk ziek bent. Wie wil jij bij gesprekken over behandelwensen en belangrijke beslissingen betrekken?

1

Alleen de
zorgverlener

2

Ook mijn
naasten

3

Dat bepaal ik
per gesprek

Wat wil je niet verliezen?

Wat zou voor jou in de palliatieve fase belangrijk zijn om niet te verliezen.

Antwoord met één of enkele woorden.

Van verschil naar nieuwsgierigheid

Cultuur, beroepscultuur & relationele autonomie

We kijken nooit volledig neutraal. *Patiënt, naasten en professionals* nemen allen hun waarden, levenservaringen, levensbeschouwing en beroepsnormen hierin mee.

Relationele autonomie: een eigen stem behouden in verbondenheid met anderen.

*Gebruik culturele kennis als kompas,
niet als routebeschrijving.*

Wat zie jij als eerste?

Een vader van 72 jaar heeft uitgezaaide kanker. Verdere behandeling heeft naar verwachting weinig nut. Zelf zegt de patiënt dat hij geen nieuwe belastende behandeling wil.

DOCHTER

‘We kunnen toch niet zomaar stoppen?
Wij willen dat alles wordt gedaan.’

De patiënt blijft stil.

- Wat valt je op, en wat vul je misschien al in?

Wie beschermt wie?

Zes volwassen kinderen · een contactpersoon · verschillende verwachtingen

DOCHTER

‘Als vader stopt, zullen mijn broers en zussen mij verwijten dat ik niet genoeg heb gedaan.’

VADER

‘Ik wil eigenlijk stoppen en ik wil mijn dochter niet nog meer belasten.’

- Wat proberen vader en dochter ieder te beschermen?

Geloof, traditie en eigen keuze

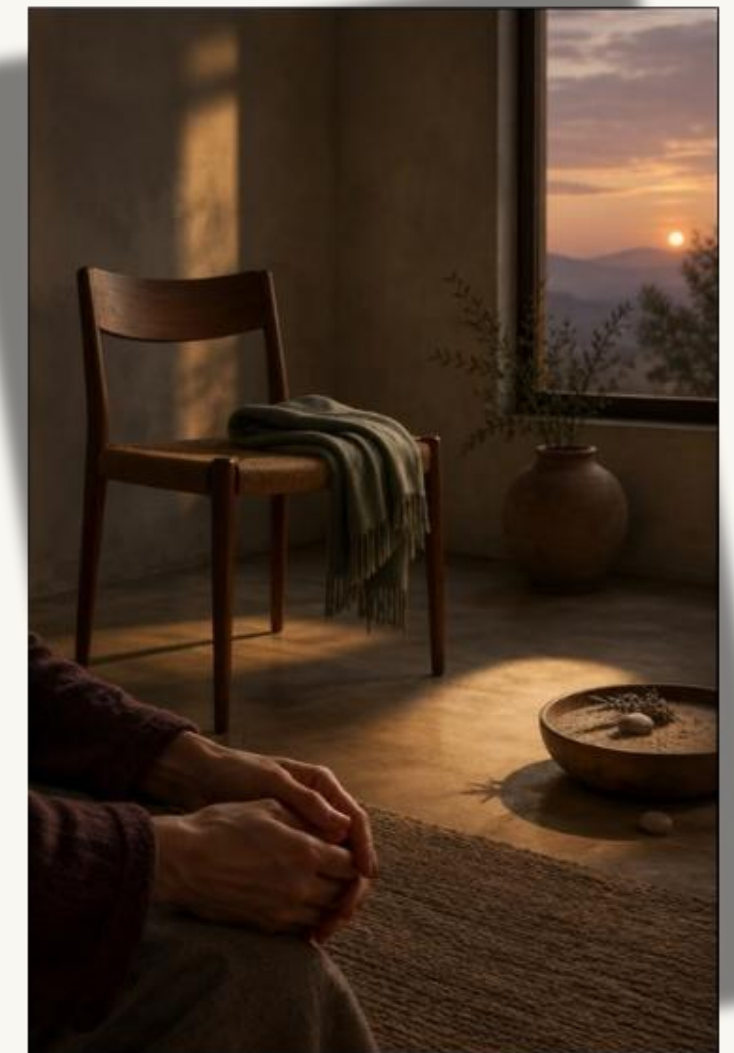
Binnen de familie zijn geloof en rituelen rond het sterven belangrijk.
De kinderen willen graag samen aan het bed van vader bidden.

VADER

“Bidden geeft mij rust. Maar ik wil niet dat iedereen voortdurend om mijn bed heen staat. Ik wil mijn kinderen niet kwetsen.”

DOCHTER

“Samen bidden en samen zijn horen bij een goed afscheid. Het is moeilijk dat hij dit anders wil; het voelt alsof we iets belangrijks loslaten.”

- Hoe maak je als professional ruimte voor de beide manieren waarop ze geloof, rituelen en samen zijn willen beleven?

Wat zien we en wat missen we?

01 · EIGEN BLIK

Wat merk jij vanuit jouw functie of rol als eerste op?

02 · ANDERE BLIK

Wat zou iemand met een andere professionele bril kunnen zien dat jij mist?

Van reflex naar professioneel handelen

Stel: je staat morgen tegenover deze dochter.

Wat is het eerste dat je tegen haar zou zeggen?

Niet wat je van plan bent te doen, maar de woorden die je daadwerkelijk zou gebruiken.

Bespreek binnen 1 minuut met je schoudermaatje

Wat laat je los? Waarin blijf je nabij?

WEGBLIJVEN

Waar wil je als professional vaker van wegblijven?

NABIJ BLIJVEN

Hoe wil je juist nabij blijven, ook wanneer het schuurt?

Bespreek binnen één minuut met je schoudermaatje.

Weggaan...en toch blijven...

PATIËNT

Een eigen weg kiezen
en toch verbonden blijven.

PROFESSIONAL

Wegblijven van invullen en oordelen
en toch nabij blijven met zorg.

Bronnen en inspiratie

- [Cultuursensitiviteit – Palliaweb](#)
- [Zingeving en spiritualiteit in de palliatieve fase – Richtlijnen Palliatieve zorg](#)
- [Passende zorg in de laatste levensfase | KNMG](#)
- [Praten over het levenseinde | KNMG](#)